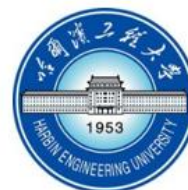

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна),
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
факультет іноземних мов (Вінниця, Україна),
Аріельський університет (Аріель, Ізраїль),
Харбінський інженерний університет (Китай),
Намсеульський університет (Корея)**

«МОВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ»

Збірник наукових праць

Мовна освіта: виклики, перспективи та інновації: збірник наукових праць / за заг. ред. А. А. Юмрукуз. Одеса: Магістр, 2025. 102 с.

Збірник містить тексти доповідей І Міжнародної конференції з питань сучасної мовної освіти, що відбулась 16-17 травня 2025 р. на факультеті іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК 37.016:81'243

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26.06.2025).

Рецензенти:

К.п.н., доцент, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського Петрова А. І.

К.п.н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету Першина Л. В.

Головний редактор:

А. А. Юмрукуз, кандидат філологічних наук, доцент (ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»)

Редакційна колегія:

Єременко Т. Є., кандидат філологічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Лук'янченко І. О., кандидат педагогічних наук, доцент (Університет Ушинського, Україна)

Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Жовнич О. В., доктор педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Ігнатова О. М., кандидат педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Петров О. О., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Давидович Н., доктор філософії, професор (Аріельський університет, Ізраїль)

Ян Юань, доктор філософії, Харбінський інженерний університет (Китайська народна республіка)

Сон Йонгин, старший викладач кафедри корейської мови, Намсеулський університет (м. Чонан, Р. Корея)

©Колектив авторів, 2025

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Студентам було запропоновано низку стратегій читання, націлених на формування компетенції в оголошеній інтерпретації англomовних художніх текстів:

- передбачення змісту предметного плану тексту за заголовком;
- передбачення можливих подій чи фактів;
- визначення мети тексту;
- визначення структури та жанру тексту;
- виокремлення головної інформації від другорядної;
- розуміння наміру автора чи головної думки тексту;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між фактами;
- знаходження маркерів інтертекстуальності;
- визначення тональності тексту;
- пошуку імпліцитного змісту тексту;
- декодування інтонаційної структури речень, абзаців та тексту в цілому;
- декодування характеристик мовленнєвих голосів персонажів за авторськими ремарками;
- визначення пошукових стимулів;
- розуміння графічних стимулів обробки текстової інформації.

За результатами дослідження виявилось, що володіння студентами когнітивними стратегіями у роботі з англomовним художнім текстом для оголошеної інтерпретації, сприяло концентрації зусиль студентів на досягненні мети читання, готовності студентів до читання, підтримки інтересу до процесу підготовки тексту до оголошеної інтерпретації шляхом спрямування зусиль на суттєві сторони тексту та вилучення експліцитної та імпліцитної інформації; стимулювало до самостійності та творчості у підготовці текстів для оголошеної інтерпретації та викликало інтелектуальний та емоційний інтерес.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО

***Олена НЕГРІВОДА,**
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»,
Одеса, Україна*

У наш час у зв'язку з отриманням іноземної мови статусу засобу світового спілкування, проблема оптимізації навчання іноземної мови й визначення провідних цілей, завдань, а також засобів їхньої реалізації є однією з найбільш актуальних.

З появою нової концепції навчання, вимоги до вивчення іноземної мови зростають і призводять до багатьох проблем у вивченні та засвоєнні матеріалу, перш за все лексичного, іноземної мови.

Чимало вчених, таких як К.Кричевська, Р.Мартінова, С.Ніколаєва, В.Кувшинов, Г.Харлов, І.Бім, В.Бухбіндер, Н.Гез, С.Шатілов, І.Грузинська, М.Латушкіна вивчали проблему навчання іншомовній лексиці. Вони відзначали специфічні труднощі лексичного матеріалу, тому що система лексики недостатньо виявлена на відміну від граматики і фонетики. Лексичний матеріал є сукупністю одиничних фактів, сукупністю одиниць, що не мають системи, через що і виникають певні труднощі у навчанні лексиці. Крім того, слово — дуже складне і багатобразне явище, яке має певний об'єм значень, форму і вживання. Вимова та написання слів іноземної мови нові для учнів, тому й викликають значні труднощі. Викликає труднощі і об'єм значення слів у порівнянні з рідною мовою, багатозначність слів, характер сполучуваності одних слів з іншими, вживання слова, пов'язане з об'ємом значення і визначає конкретну ситуацію вислову. Крім загальних особливостей лексики як матеріалу мови, існують особливості словникового складу мови, що вивчається. Характерною особливістю англійської лексики є багатозначність і омонімія. Вочевидь, що методика навчання лексиці повинна зважати на специфіку конкретної мови у формуванні лексичної компетенції студентів.

Багатолітня практика викладання іноземних мов у ЗВО показує, що одним з найскладніших питань є збагачення словникового запасу.

У роботі з новим лексичним матеріалом важливе місце відводиться вправам на словотворення. Шляхом додавання чи зміни суфіксів окремих слів з тексту студенти утворюють нові частину, мови (напр., *probe-probity-probative-probation-probationer...*). Пропонуються також завдання перефразувати речення, заповнити пропуски, віднайти підходящі за змістом відповідники тощо.

Наприклад: 1. *Transform the printed in italics verbs into nouns using the suffixes -ment, -tion, -er, -ture... and paraphrase the sentences.*

Model. A. What do you suggest in this particular case?

What is your suggestion in this particular case?

B. Since some modifications have been incorporated the trucks are sold well.

Since the incorporation of some modifications the trucks are sold well.

2. *Insert the appropriate form.*

Model. If you ... to deliver the pumps within the contract period, you should pay

a fine (failure, fail).

На практиці такі види роботи забезпечують знання не тільки нових лексичних одиниць, вжитих в тексті, а цілої сім'ї слів і одночасно дають уявлення про словотворчу систему іноземної мови, яка вивчається. Звичайно, успішне виконання цих завдань можливе за умови достатньо повного володіння багатими можливостями рідної мови, розвинутої уяви студентів, їх здатності до аналітичного мислення. Диференційований підхід до такої роботи забезпечує добрі результати. При виконанні різних вправ на словотворення і семантизацію новоутворених однокореневих лексичних одиниць перед студентами не ставиться спеціальна вимога запам'ятати слова з тексту чи новоутворені

лексичні одиниці. Завдання полягає у виконанні якомога більшої кількості операцій з новим лексичним матеріалом. За потреби студенти можуть користуватися додатковим матеріалом, зробленими раніше записами, виконаними ними вправами тощо. Довільна увага студентів спрямовується на правильний відбір однокореневих лексичних одиниць для запропонованих речень, пошук найкращих відповідників у співставленні з рідною мовою чи складання з ними власних речень іноземною мовою.

Спочатку студентам пропонуються вправи на віднайдення в англійській та українській мовах співзначень слів, які збігаються, шляхом співвіднесення семантичних структур нового слова. Наприклад: англійська мова /українська мова: face – the front part of the head лице – обличчя

face – impudence	лице – відвага, наглість
face – look	лице – вигляд
face – surface	лице – поверхня
face – expression	лице – вираз

До мовленнєвих ігор можна, наприклад, віднести таку гру: студент витягає картку, на якій дається слово з тексту, скажімо, *deposit*. Не називаючи слова, він пояснює його українською чи англійською мовою і одержує бали за вдалі пояснення. Решта студентів відгадують слова, опираючись на вказаний абзац тексту, і також одержують певний бал за правильну догадку і додаткові бали, якщо додають своє пояснення. Гра продовжується з 8-10 словами. Виграють ті, що одержують найбільшу кількість балів.

Звичайно, для виконання таких вправ необхідно, щоб студенти уже накопичили мовленнєвий матеріал, мали певні навички оперування ним, легко сприймали іншомовні висловлювання на слух. Прикладами пояснень для вибраного слова *deposit* можуть бути такі:

1. It means "to put or store for safe keeping".
2. This word means "to put money or valuables in a bank for safety."
3. To do that, means to put money on one's account for rates.

Слово *expenses* можна пояснювати, наприклад, так:

1. Money paid as salaries, rent, loan interest, supplies.
2. Money paid out by a business for the operation of the business.
3. Money used or needed for something. We may say: "travelling expenses", "illness expenses" etc.

Отже, при роботі з лексичним матеріалом у ЗВО важлива роль відводиться вправам на словотворення і семантизацію новоутворених лексичних одиниць, а також використанню мовленнєвих ігор, які дають змогу краще запам'ятати ті чи інші лексичні одиниці.

Література:

1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 206 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн ред. Ніколаєвої С.Ю. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методика навчання іноземних мов (схеми і таблиці): навчальний посібник. К.: Ленвіт, 2008. 285 с.

ЗМІСТ

Section 1

Language Education In Postpandemia And Conditions Of War: Urgent Challenges, Transformations And Coping Mechanisms

Олена БУЦ	ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	3
-----------	---	---

Section 2

Language Teacher Training: Innovations And Best Practices

Олена БУЗДУГАН	ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ МОВ У ПРОЦЕСІ ОСВІТНЬО-БІЛІНГВАЛЬНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СХІДНИХ МОВ	5
Ганна ДИШЕЛЬ	ЗМІСТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	8
Тетяна ЄРЕМЕНКО	КОГНІТИВНІ СТРАТЕГІЇ У ЗМІСТІ НАВЧАННЯ ОГОЛОШЕНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	12
Олена НЕГРІВОДА	ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО	14
Вікторія НОВОСТРОЙНА	МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОЇ МОВНОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ	17
Михайло Самойленко	ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ НОВОГО ФОРМАТУ	20
Карина ТІТКОВА	ВПРОВАДЖЕННЯ АФЕКТИВНИХ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕХНІК ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАВИЧОК СПОНТАННОГО АНГЛОМОВНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ	23
Ольга ТРУБЩИНА	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	26
Тетяна ФОГЕЛЬ	ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	31